

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

23 december 2008

VOORSTEL VAN DECREET

**– van mevrouw Anissa Tamsamani, de heer Dirk De Cock en de dames Kathleen Helsen,
Monica Van Kerrebroeck, Stern Demeulenaere en Laurence Libert –**

**tot oprichting van onderhandelingscomités voor de basiseducatie
en voor het Vlaams Ondersteuningscentrum voor het Volwassenenonderwijs**

REFLECTIENOTA

ingediend door de dames Marie-Rose Morel en An Michiels

Zie:

1883 (2008-2009)

- Nr. 1: Voorstel van decreet
- Nr. 2: Amendement
- Nr. 3: Verslag

DAMES EN HEREN,

Op basis van artikel 127 van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs legt de Vlaamse Regering vanaf 1 september 2008 het personeelskader en de rechtspositie van de personeelsleden vast. Vanaf die datum moeten er ook lokale onderhandelingscomités worden opgericht.

Voorliggend decreet heft het decreet van 21 december 2007 betreffende de oprichting van het Vlaams Onderhandelingscomité bevoegd voor de basiseducatie op. De inhoud ervan wordt echter grotendeels overgenomen en daarnaast wordt er ook een regeling voor de lokale onderhandelingscomités opgenomen.

Vlaams Belang heeft geen probleem met de oprichting van lokale onderhandelingscomités. Wij maken wel ernstig voorbehoud bij artikel 15 dat zegt: “De personeelsafgevaardigden worden door de personeelsleden van het betrokken centrum verkozen. Alle personeelsleden, met uitzondering van de directeur, zijn stemgerechtigd en verkiesbaar. De kandidaten worden voorgedragen op lijsten, ingediend door de representatieve vakorganisaties.”

De memorie van toelichting verduidelijkt dit artikel als volgt: “De afgevaardigden van het personeel worden verkozen onder en door de personeelsleden. Er wordt geen maximaal aantal personeelsleden vastgelegd dat zich kandidaat kan stellen voor de verkiezingen. Iedereen kan zich met andere woorden verkiesbaar stellen.

Het samenstellen van de lijsten behoort tot de autonome bevoegdheid van de representatieve vakorganisaties. Die bevoegdheid betekent niet dat alle kandidaten aangesloten moeten zijn bij een vakorganisatie, maar wel dat de niet-aangesloten kandidaten aanvaard moeten zijn door een vakorganisatie.”

Deze stelling – waar in artikel 15 gesteld wordt dat de kandidaten worden voorgedragen op lijsten, ingediend door de representatieve vakorganisaties – is in strijd met de Belgische Grondwet en met tal van internationale wetten. Dit artikel houdt niet alleen een schending in van een aantal vastgelegde vrijheden, maar is bovendien niet verenigbaar met het in 2007 uitgesproken ASLEF-arrest door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg.

In strijd met de Belgische Grondwet

Artikel 15 is in strijd met de Belgische Grondwet, omdat op deze manier het passieve kiesrecht van elke burger geschonden wordt. De Grondwet voorziet immers dat iedereen, zonder discriminatie, het recht heeft om verkozen te worden.

De huidige wetgeving inzake sociale verkiezingen maakt het onmogelijk voor een werknemer die zich niet bekend tot de christendemocratische, liberale of socialistische strekking, om als kandidaat aan de sociale verkiezingen deel te nemen. Zowel de formulering in artikel 15, de bijhorende verduidelijking in de memorie van toelichting én de antwoorden van indieners van voorliggend voorstel van decreet maken duidelijk dat ook hier enkel wie zich bekend tot een van de drie ‘representatieve vakbonden’ in aanmerking komt om verkozen te worden.

In strijd met internationale wetten en verdragen

Artikel 15 is in strijd met tal van internationale wetten en verdragen, waaronder ook het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) en het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (BUPO), die de vrijheid van meningsuiting waarborgen.

De huidige wetgeving inzake sociale verkiezingen zorgt ervoor dat enkel personen die behoren tot de socialistische, liberale en christendemocratische strekking hun mening kunnen doorgeven aan de werknemers via het naar voren schuiven van geldige kandidaten. Zowel de formulering in artikel 15, de bijhorende verduidelijking in de memorie van toelichting én de antwoorden van indieners van voorliggend voorstel van decreet maken duidelijk dat ook hier enkel voor wie zich bekend tot een van de drie ‘representatieve vakbonden’ de vrijheid van meningsuiting gewaarborgd wordt, aangezien enkel deze kandidaten zullen ‘aanvaard’ worden door de ‘representatieve vakbonden’.

Schending van de vakbondsvrijheid

Artikel 15 schendt de vakbondsvrijheid.

De vrijheid van vereniging, en daaruit voortvloeiend de vakbondsvrijheid, wordt vastgelegd in de Grondwet, het EVRM, het BUPO-verdrag, en het IAO-verdrag.

Die vrijheid omvat zowel de vrijheid om tot een vereniging toe te treden als de vrijheid om niet toe te treden zonder daarvan een onredelijk nadeel te ondervinden.

De huidige wetgeving inzake sociale verkiezingen installeert een systeem waardoor een kandidaat op geen enkele manier hieraan kan deelnemen, tenzij hij zich aansluit bij één van de drie kleurenvakbonden. Zowel de formulering in artikel 15, de bijhorende verduidelijking in de memorie van toelichting én de antwoorden van indieners van voorliggend voorstel van decreet maken duidelijk dat ook hier de vakbondsvrijheid geschonden wordt. Enkel wie zich bekent tot een van de drie ‘representatieve vakbonden’ kan immers opgenomen worden op een lijst voor de verkiezingen van de lokale onderhandelingscomités (LOC’s).

Schending van de sociale rechten op overleg, informatie en collectief onderhandelen

Artikel 15 schendt de sociale rechten op overleg, informatie en collectief onderhandelen.

De Grondwet voorziet het recht op arbeid, het recht op informatie, overleg en collectief onderhandelen, en het recht op maatschappelijke ontplooiing.

De huidige wetgeving inzake sociale verkiezingen heeft een grote impact op het recht op arbeid, door de indrukwekkende ontslagbescherming die eruit voortvloeit en zorgt ervoor dat enkel kandidaten van de drie kleurenvakbonden van deze bescherming kunnen genieten. Zowel de formulering in artikel 15, de bijhorende verduidelijking in de memorie van toelichting én de antwoorden van indieners van voorliggend voorstel van decreet maken duidelijk dat ook hier sociale rechten op overleg, informatie en collectief onderhandelen geschonden worden. Enkel wie zich bekent tot een van de drie ‘representatieve vakbonden’ kan immers opgenomen worden op een lijst voor de verkiezingen van de LOC’s.

Schending van internationale wetgeving op syndicale vertegenwoordiging

Artikel 15 schendt tal van internationale wetten op syndicale vertegenwoordiging.

Vlaams Belang staat niet alleen met deze stellingname. Prof. em. R. Blanpain stelde in het verleden al herhaaldelijk dat sociale verkiezingen open verkiezingen moeten worden en dat het ook mogelijk moet zijn om voor andere partijen dan de drie traditionele vakbonden te kiezen.

De huidige situatie respecteert de internationale wetgeving op syndicale vertegenwoordiging niet. In november 2008 nog, veroordeelde een comité van deskundigen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) België opnieuw vanwege het ondemocratische systeem van de sociale verkiezingen. In België mogen immers enkel leden van een representatieve vakbond (CD&V-, sp.a- of Open Vld-signatuur) zich kandidaat stellen voor deze sociale verkiezingen. “Dit is onaanvaardbaar”, zegt de IAO, “want zo hebben kleine vakbondsorganisaties geen enkele kans op deelname aan het collectieve sociale overleg.”.

De pleidooien tegen de ongrondwettelijke kieswetgeving vonden plaats op 19 november bij het Grondwettelijk Hof. Intussen werd de ‘betrokkenheid’ van de ondertekenaars van het verzoekschrift bewezen, waardoor er wel degelijk een uitspraak ten gronde van het Grondwettelijk Hof zal volgen.

Intussen is wel al duidelijk dat indieners rekening hielden met aangehaalde argumenten van één van betrokken partijen (meer bepaald Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België (ACLVB)) bij de pleidooien voor het Grondwettelijk Hof. Het toegevoegde argument dat men niet noodzakelijk ‘lid’ moet zijn van een ‘representatieve vakbond’ om op één van hun lijsten te kandideren houdt uiteraard geen steek. Door de hier voorgestelde formulering behouden drie verenigingen het laatste woord om te bepalen of iemand al dan niet kandidaat mag zijn, wat onaanvaardbaar is.

In het ASLEF-arrest van 2007 wordt door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg gesteld dat een vakbond geen mensen mag uitsluiten wanneer er een ‘closed-shopsysteem’ van toepassing is. Momenteel blijven de vakbonden echter vasthouden aan hun ‘recht’ om mensen uit te sluiten, ondanks veroordeling door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Antwerpen in 2008.

Dit houdt dan automatisch in dat een ‘closed-shop-systeem’ zoals het hier voorligt ontoelaatbaar is: een systeem, waarbij slechts drie verenigingen kandidaten kunnen voorstellen, is inderdaad wel degelijk een ‘closed shop’.

Zowel de formulering in artikel 15, de bijhorende verduidelijking in de memorie van toelichting én de

antwoorden van indieners van voorliggend voorstel van decreet maken duidelijk dat ook hier nationale en internationale wetgeving niet gerespecteerd wordt. Enkel wie zich bekent tot een van de drie ‘representatieve vakbonden’ kan immers opgenomen worden op een lijst voor de verkiezingen van de LOC’s.

Indien voorliggend decreet zonder wijzigingen wordt aangenomen, zal Vlaams Belang dit, omwille van alle eerder aangehaalde argumenten, aanvechten bij het Grondwettelijk Hof.

Marie-Rose MOREL
An MICHIELS
